

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

18. De nominatione in Beneficarijs instituendis, & creandis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

poena tantum irrogetur eligentibus scienter indignum, & poenae restitui debeant, non laxari. Probabilis tamen alij docuerunt, ut Abbas in c. 2. de testamen. 9. 2. & c. 2. de postulat. eos & iure postulandi, & eligendi privari, ut deduci videtur ex c. 1. & 2. De postulat. Pralati. & c. Scriptum ad finem, de elect.

Septimo queritur, An Postulatus repetere iure queat impensas à consensu Postulantium factas, si postulantibus postea, voluntate mutata alium petierint? Respondeo, minime, quia nullum ius sola postulatio tribuit: quare Postulatus sibi imputet, quod fecerit impensas. *Sim. verbo. Postul. q. 9.*

Octavo queritur, An Simoniae crimen Postulantes aliquando contrahant? Respondeo, contrahere: quoniam licet Postulatio ius ad Praefecturam non tribuat, praebet tamen aliquid ad eam consequendam: Est. n. ad eam veluti quidam gradus factus. Unde omnis pactio & conventio de dando, aut recipiendo emolumento & commodo temporali ratione postulationis, simoniaca labe maculatur, cum sit pactio in spiritualibus, in quibus omnis conventio ipso iure prohibetur. *Quam Pio 1. q. 1. & c. ult. De pactis. & c. Tria. De Simonia.*

Nono queritur, Quis postulari queat, & quis nequeat? Respondeo, Postulari non posse criminolum, ut homicidam, peritum notorium, bigamum, irregularem, quia in his non solet iuris rigor relaxari. *Siluest. postulat. q. 3.* ac postulari potest, qui nondum legitimam aetatem habet, qui non est legitime natus, qui non est ordinibus initiatus, qui est alteri ecclesiae alligatus. *Siluest. verbo Postulatio. quae. 3.*

CAP. XVIII.

De Nominatione in Beneficiariis insituendis, & creandis.

Proest per nominationem Beneficium acquiri, *e. Bona, ad finem, De Postulatio. Pralator.*

Primo queritur, In quo nominatio ab electione, & postulatione differat? Respondeo, aliquando nominationem cum postulatione, & electione confundi, ut constat ex c. Cum olim, de senten. & re iud. aliquando vero cum ab electione, tum a Postulatione distingui. Tripliciter enim accipitur nominatio, ut ait ex Glossa 10. Selua. De Benefic. p. 3. q. 1. un. 14. prima quidem est, quia ante Scrutinium aliqui ab electoribus nominantur tanquam idonei & digni, quae nullum profusus ius praestat nominato, quia solum a Collegio Canonicorum proponitur, ut si placuerit, eligatur, de qua in c. Quod sit, De elect. Secunda nominatio est, quae electorum singuli certum aliquem lecto nominant, quando in chartula quisque scribit, *Elige aut nomino Titium*, de qua in c. Si quis iusto. De elect. in 6. ad finem, ex qua etiam nominatione ius nullum acquirunt nominato, quamvis publicato Scrutinio, Electores amplius variare & mutare sententiam non queant, bene tamen prius quam publicetur nominatio. *e. Publicato, De elect.* Tertia nominatio est ea, quae duo, vel tres qui sunt caeteris digniores, & magis idonei, à Collegio Canonicorum nominantur, & Superiori offeruntur, ut quem ipse maluerit, confirmet: quae quidem nominatione oblata Superiori, Electoribus variandi sententiam potestas non est. Differt igitur a Postulatione nominatio, quod non nisi unus postuletur: cum tamen duo aut plures nominari iure queant: ab electione vero, quod nominatio absque illo Scrutinio, & sine Scriptura fit, cum tamen electio & Scrutinio & scripto fiat. Nominatio etiam aliquando sumitur pro ea, quae Patronus promovendum Clericum designat, nominat, & offert Superiori: & huius nominationi institutio à Superiori facta succedit.

Secundo queritur, An nominationi Simoniae labe possit aliquando subesse? Respondeo, posse, quia (quod etiam Superiori c. de Postulatione diximus) Nominatio

aperit viam & aditum ad ecclesiasticas praefecturas: ac propterea si ratione nominationis deat, vel accipiantur commodum pecunia aestimabile, Simoniae crimen suscipitur. Omnis item pactio & conventio, quae reuocatur ad unum ex quatuor contractibus. *Do. ut des. Facio, ut facias. Do, ut facias: Facio, ut des. si in nominatione intercedant, Simoniae labe inquinatur.*

Tertio queritur, Quo pacto nominari alicubi soleant ij, qui ecclesijs praeficiuntur? Respondeo, duplicem in Francia esse usum receptam nominationem in Antistitum, Abbatum, & aliorum Beneficiorum institutione, Regiam videlicet, & Scholasticam. In prima illa nominatione haec fere continentur: Vacante Ecclesia Cathedrali, vel Metropolitana episcopus à Collegio Canonicorum non eligitur, sed Rex intra sex menses virum grauum & idoneum Romano Pontifici offert, ac nominat. Idoneus autem habetur, qui annos, ut minimum, septem & viginti natus est: quamvis veteres Canones maiorem aetatem requirant: quique praeterea in Schola aliqua celebri solemnibus litterarum honoris gradibus ac titulis praeditus sit: qui nempe in Theologia, iure civili, vel Pontificio Magister, seu Doctor, aut Licentiatas sit: Romanus Pontifex, si nihil requisitum in viro à Rege nominato desideretur, eum episcopum instituit, & creare debet. Quod si idoneus non fuerit, qui nominatur à Rege: Rex alium quempiam quamvis intra spatium trium mensium, digniorem & aptiorem nominare compellitur. Sunt tamen aliqui, quos, si à Rege nominentur, Pontifex creare Antistites debet, tametsi honores illos Scholasticos, & insignia adepti non sint, cuiusmodi sunt Regis gentiles, & consanguinei, & alij illustres & splendidi viri: saepe enim vtilitas aliqua, & ratio temporis postulat, ut huius generis viri, posthabitis humilioribus, & obscurioribus hominibus, ad sacras praefecturas eligantur. Tales etiam sunt Regulares & Mendicantes, quibus Lege Sociali Scholasticis honoribus & insignibus interdictum est: si modo tamen excellens sit eorum virtus & doctrina, ut Reipublice Christianae interit, eos Ecclesijs praefici. Et quod dictum est de episcopis, locum habet in Cœnobiaribus, qui Abbates vocantur. In his autem, ut nominantur à Rege, aetas trium & viginti annorum sufficit: necvili Scholastici honorum gradus necessarii sunt. Hoc porro nominandi ius interdum Regi non conuenit, velut in aula & comitatu Romani Pontificis mortuo Praefule, ecclesia vacauerit: quia tunc solius Pontificis nutu, & arbitrio, creatur Antistes.

Ad Scholasticam vero nominationem in Gallia fieri conuenit, haec pertinent, quae sequuntur: Primum litteratis viris, tertia Beneficiorum ecclesiasticorum pars, certa quaedam forma contributa est, exceptis Ecclesijs Metropolitanis, & Cathedralibus, & Cœnobiaribus: nam Beneficia, quae quatuor mensibus vacant, id est, tertia parte anni, litterarum cultoribus, ad Scholasticos honorum titulos ecclesiae conferuntur: quod quidem nominandi ius habent scholae publicae, & celeberrimae Franciae. Publicae autem scholae vocantur, quae sunt publica auctoritate institutae & erectae, & more vulgari Vniuersitates dicuntur: non quod omnium disciplinarum artium in eis professio vigeat: sed quod professoribus & studiosis litterarum corpus, collegium, aut veluti republicam habere liceat: quamvis alias id sit iure interdictum. Hoc enim significat apud Iurificosconsultos Vniuersitatis nomen. Itaque tametsi schola aliqua publica ad certarum tantummodo disciplinarum professionem instituta sit: quales sunt in Gallia pleraeque, ius tamen habet nominandi. Porro is, qui nominari iure potest, praeditus debet esse Scholasticis gradibus ac titulis, quales sunt in Gallia tres: Baccalaureus, Licentiatas, Magister, seu Doctor. Ante hos autem gradus, in studio litterarum certum tempus consumpsisse eos, qui nominati sunt, necesse est: utpote, in Theologiae studio ante infimum gradum, sexennium, ante superiores gradus, decennium:

in stu-

in studio iuris Civilis, & Pontificij quinquennium ante gradum infimum: ante alios, medium scilicet, & summum, septennium. Est item necessarium, vt is, qui nominandus est, declaret beneficia quæ obtinet, vna cum vera, iustaq; annorum prouentuum æstimatione: quia eos nominare non licet, qui beneficijs sunt donati ad quantitatem ducentorum aureorum, ac propterea huius quantitatis mentio fieri debet. Ius vero quod sic nominatus acquirit, est, vt ei Beneficium quod postea vacauerit, conferatur ab episcopo, Collegio vel alijs qui ius habent beneficia conferendi. Et quadruplex denuntiatio apud eos fit Quadragenarij ieiunij tempore. Vna de Scholastico gradu quo præditus est nominatus: altera de legitimo studiorum tempore, tertia, de nominatione a publica schola facta: quarta, de genere & nobilitate. Et has quatuor denuntiationes, postquam semel fuerint factæ, repetere nominatus vltra non cogitur. Sed nihilominus nomen suum quotannis profiteri debet, ne forte mutasse voluntatem, & nullam amplius beneficium affectare credatur. Quæ igitur beneficia mense Iulio, Ianuarioq; Aprili, & Octobri vacant ob obitum beneficiarj, non nisi nominatis à schola publica conferuntur.

CAP. XIX.

De Nominatione, quam præsentationem appellant, quæ conuenit his, qui Patroni Ecclesiarum dicuntur.

Premitendum est: quædam esse beneficia Ecclesiastica, in quibus auctoritate Superioris iij Clerici constituantur, quos Patroni nominant, & episcopo obtulerint, siue præsentantur. Vnde in iure Canonico Titulus extat, De Patronatu. Patronus est, Clericum promouendum nominare, & offerre, & vt vulgo dici solet, præsentare Papæ vel alteri inferiori Ordinario. Papæ vero, vel Episcopi Clericum nominatum, oblatum, & præsentatum iustitiam: hoc est, ei Ecclesiam aut beneficium dare: quam passim alij Præsentationem, ego Nominationem appellauit: vt loquar more cæterorum, Præsentationem dicitur vocabo.

Primo queritur, quid sit Ius patronatus? Hostiensis in *Summa, Titu. De iure Patronatus*, definit in hunc modum: *Est potestas nominandi seu præsentandi, & offerendi Clericum, promouendum ad Beneficium simplex, & vacans.* Quæ definitio à quibusdam rejicitur res ob causas. Primo, quia dicitur potestas nominandi, & offerendi: cum tamen Ius Patronatus non solum in hac facultate, sed in alijs etiam multis consistat. Deinde ob illud, *ad beneficium simplex*, cum multi Patroni etiam ius habeant nominandi, & præsentandi Clericos promouendos, ad quælibet alia beneficia curam animarum habentia, ad Dignitates, ad Personatus, ad Ecclesias Cardinales, & Metropolitanas: quales ius habent Reges Galliæ, Hispaniæ, & Poloniæ, & Sicilia. Postremo, propter id, *ad beneficium vacans*, cum Patroni consensus non solum sit necessarius, cum Beneficia obitu Clerico: cum vacantia conferuntur, sed etiam quando alio quouis modo, videlicet, per mutacione, viacione, translatione, renunciatione dantur. Verum tamen hæc nihil impediunt prædictæ definitionis bonitatem, probabilitatemque: sed in præsentati loco sufficit ita Ius patronatus definire: Ius patronatus, est Beneficium onerosum, & vile, contentens alicui in Ecclesia ob aliquod eius meritum, vel obsequium in ipsam collatum. Secundo queritur, An Ius patronatus spirituale sit? Hanc questionem tractant *Ductores in cap. Quanto, De iud. & ca. 1. De Ius patronatus.* Nam si spirituale ius est, quomodo in Laicum cadit, qui spiritualis potestatis capax non est? Quomodo item abque vlla Simonia labe venditur vna cum viuereitate rerum, in quibus est Patronatus constitutus? quomodo etiam ad hæreses simul cum hereditate transmittitur? Quod si temporale ius est, quomodo Canonicum, & Ec-

clesiasticum ius vocatur: & quare non nisi Ecclesiæ auctoritate conceditur? Cur etiam Patronus illud vendere prohibetur? Cur item Magistratus & Iudex civilis causam patronatus cognoscere nequit? *cap. Quanto, de iudicis.* Abbas in *cap. Quanto, numero quinto* ait, Goffredum, & Anconium sensisse, Ius patronatus esse simpliciter spirituale, Ecclesiæ tamen beneficio & priuilegio in Laicum cadere.

Sed verius est, quod Glossa, Innocentius, Hostiensis, Ioan. Andreas, & ipse Abbas tradiderunt, Ius patronatus non esse simpliciter spirituale, sed spirituali tantum iuri coniunctum & connexum. Nam *cap. De iure de Iure patronatus*, dicit esse spirituali annexum. Cum vero hoc ius dicatur spirituali rei annexum, variæ causæ redduntur: nimirum, vel quia sic ius nominandi, præsentandi, & offerendi Clericum promouendum ad beneficium, vel quia non nisi Ecclesiæ auctoritate possit acquiri & possideri. Mihi videtur rei spirituali dici annexum, quoniam sit rem spirituales antecedens; quia videlicet sit potestas nominandi Clericum, & præsentandi, vt in beneficio instituat ad sacra officia in Ecclesia obeunda. Cæterum, iuxta Panorm *loco citato*. Ius eligendi, Ius instituendi, Ius confirmandi, Ius conferendi, est simpliciter spirituale, quoniam per vnumquodq; huiusmodi, acquirit Clericus Ius ad beneficium vel in beneficio, & datur Clerico facultas ex toto, vel ex parte ea quæ sunt iurisdictionis exequendi: Ius autem nominandi, seu præsentandi, quod Patronus habet, nominato Clerico nullam dat in beneficio potestatem, sed tantum tribuit, vt is, qui præsentatus est, possit institui.

Tertio queritur, Quotuplex sit Ius patronatus? Respondeo, duplex, Vnum Clericorum, Laicorum alterum: Ius patronatus Ecclesiasticorum est, quod Clerico conuenit ratione Ecclesiæ, seu beneficij quod habet: Nam sæpe Clerici iure Ecclesiæ, quibus præsentari, potestatem habent nominandi, præsentandi, & offerendi Clericos promouendos ad Beneficia. Ex quo fit, vt si Clerico Ius patronatus conueniat ratione patrimonij quod habet, non sit Ius patronatus Ecclesiasticorum, sed laicorum, eo quod illud Clericus habeat communi iure & ratione quæ Laicus, Ius patronatus Laicorum est, quod congruit Laico, quia Ecclesiam ex rebus & bonis suis fundauit, vel extruxit, vel dotauit. Quæres, quibus in rebus Ius patronatus Laicorum distinguatur? Hanc questionem soluam inferius, *cap. 21. & 23.*

Quarto queritur, Quot modis aliquis acquirat Ius patronatus? Respondeo *cum Glossa c. Pia mentis 16. quasi 7.* tribus modis: Primo ex eo quod aliquis Ecclesiam fundauit, *c. Pia mentis citato, & c. Nobis, De Iure patronatus. c. Abbatem 17. q. 2.* secundo modo quia Ecclesiam edificauit, *c. Nobis. De Iure patronatus. c. Frigentijs, c. Pia mentis, c. Monasterium, & c. Eius eadem causa, & quasi.* Tertio, quia Ecclesiam dotauit, *cap. Filijs citato, & c. Nemo, De consec. distim. 1.* Vnde verius apud Glossam *loco citato*.

Patronum faciunt dos, adificatio fundus: Fundatione Ecclesiæ acquiritur Ius patronatus: cum quis fundum, agrum, vel domum, hoc est, terræ solum donauit, vt extruatur Ecclesia: adificatione, cum alius in eo fundo Ecclesiam extruxit: dotatione, cum alius annuos redditus siue prouentus, qui dotes Ecclesiarum, *in e. Decretum. 10. q. 1.* recte dicuntur, attribuit, & assignauit: Ecclesiæ enim siue redditibus, & dote idonea fundari non debent, *c. Nemo, de cons. d. 1.* Et si forte absque dote fundata fuerint, consecrandæ non sunt, nisi prius dotentur, *Glossa in cap. Cum seculus, de consecrat. Eccles.* Et ipse edificator debet dotem dare, & ad id compelli potest: quod si non dederit, eius hæres dotem debet. Si vero episcopus permiserit Ecclesiam sine dote fundari, extrui, & consecrari, eam ipse dotare compellitur, *Glossa, c. citato, cum sicut.*

Quinto queritur, An alijs etiam modis Ius patronatus possit acquiri? Respondeo, posse acquiri, nimirum alijs similibus, siue æquipollentibus, veluti cum quis